

**Az Országgyűlés
Mezőgazdasági Bizottsága**

Iromány száma: **T/5387/9.**

Benyújtás dátuma: **2023-10-30 15:27**

Parlex azonosító: **13V0BFKJ0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Benyújtó: **Font Sándor elnök**

Tárgyalási szerepkör a HHSZ alapján: **Vitához kapcsolódó bizottság, 92. § (3) bekezdés**

Az ülés időpontja: **2023. 10. 30.**

**A Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény
végrehajtásáról szóló törvényjavaslat
(T/5387. szám)**

Részletes vitáról szóló bizottsági jelentés

A bizottság az egyes házsabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat (a továbbiakban: HHSZ) 44-45. §-a alapján lefolytatta a törvényjavaslat részletes vitáját.

A bizottság a törvényjavaslatot megvizsgálva megállapította, hogy az megfelel a HHSZ 44. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek.

A bizottság részletes vitát lezáró bizottsági módosító javaslatot nem nyújt be, mert a törvényjavaslathoz képviselői módosító javaslat nem érkezett és a bizottság sem fogalmazott meg módosításra irányuló szándékot.

A részletes vita során a bizottság az alábbi véleményt fogalmazta meg:

A tavalyi évet nem lehet eseménytelennek nevezni. 2022 februárjában kitört az orosz-ukrán háború, majd a nyári időszakban történelmi aszály súlytotta Magyarországot. Az aszály következtében az őszi és nyári növények terméshozamai alulmúlták a korábbi évek átlagait, de az állattenyésztés is megsínylette a szárazságot. A kedélyeket tovább borzolta, hogy az orosz-ukrán háború következtében az ukrán gabona és olajos növények kivitelének jelentős része a hagyományos és leghatékonyabb dél-ukrajnai kikötői útvonalról átterelődött az Ukrajnával szomszédos EU tagállamok szárazföldi útvonalaira. Magyarország teljes 2022. évi ukrán gabona- és olajos növény importja 3,5 millió tonna volt, míg a korábbi években megszokott ukrán import évente mindössze 40-60 ezer tonna körül alakult.

A 2022-es év megmutatta, hogy a társadalom és gazdaság stabilitásában stratégiai szerepet tölt be a magyar élelmiszeripar és mezőgazdaság. Rendkívüli körülmények között kellett helytállna és több súlyos kihívással kellett szembesülnie a két ágazatnak. Igen nagy eredménynek számít, hogy az agrárgazdaság biztosította a magyar lakosság jó minőségű, biztonságos étellemmel való ellátását, miközben az agrárexport értéke emelkedett.

2022-ben tovább emelkedett a mezőgazdaság kibocsátásának értéke, ami a termelői áraknak

köszönhető, mivel a volumen csökkent a Mezőgazdasági Számlarendszer (MSzR) adatai szerint. A mezőgazdaság kibocsátásának értéke folyó áron elérte a 3998 milliárd forintot, ami 16,6 %-kal meghaladta az előző évit. A kibocsátás volumene a kedvezőtlen időjárás és piaci folyamatok hatására 18,2 %-kal csökkent. A termelői árak viszont 42,4 %-kal emelkedtek.

A növénytermesztés 2281 milliárd forintos kibocsátása 9,3 %-kal haladta meg az egy évvel ezelőtti, a volumen 26,7 %-kal csökkent, míg a termelői árak 49,1 %-kal növekedtek. Az állattenyésztés kibocsátása 1478 milliárd forintot tett ki, amely folyó áron 35,7 %-kal növekedett. Az állattenyésztés volumene 6,1 %-kal csökkent, a termelői árak 41,6%-kal növekedtek.

A termelés során felhasznált inputok értéke folyó áron 35,3 %-kal növekedett 2022-ben, a volumen 5,5 %-kal csökkent, az árak 43,4%-ot emelkedtek.

Az agrártámogatások jelentős növekedésének köszönhetően a mezőgazdaság ágazati szintű jövedelmezősége 2022-ben is növekedett. A termelési tényezők jövedelme 1477,7 milliárd forint volt, azaz 14,7%-kal emelkedett, míg a nettó vállalkozói jövedelem 780,9 milliárd forintos értéke pedig 1,8%-kal múlta felül a 2021. évi értéket.

A szántóföldi növénytermesztésben a nyári aszály hatására jelentősen csökkent a termésmennyiség. A búzatermés 4,2 millió tonna volt 2022-ben, ami 21,3%-kal múlta alul az előző évi termésmennyiséget, de még így is fedezi a hazai szükségleteket és jelentős export árualapot is nyújt. Az árpát viselte meg a legkevesbé az időjárás, az 1,5 millió tonnát meghaladó termésmennyisége a 2021. évit mindösszesen 10,1%-kal múlta alul. A repce is megérezte az aszályt, 506,6 ezer tonnát takarítottak be a gazdálkodók, amely 31,0%-kal marad el az előző évitől. Az őszi betakarítású növények közül a kukorica termésmennyisége 2,8 millió tonna volt, ami 56,6%-kal kevesebb, mint 2021-ben. A kukorica hozama 3,4 tonna/hektár, ami 44,2%-kal múlta alul az előző évit. Napraforgóból 1,3 millió tonna került a magtárakba, ami 28,6%-kal kevesebb az előző évinél.

Az előzetes adatok alapján a gyümölcstermesztők vegyes évet zárhattak 2022-ben. Elsősorban az alma termésmennyisége csökkent. Almából 313 ezer tonnát szüreteltek, 61%-kal kevesebbet, mint 2021-ben. Kajsziából az előző évinél 105,1%-kal többet, közel 25 ezer tonnát, őszbarackból 89,7%-kal többet, 20,3 ezer tonnát takarítottak be. A hazai szilvatermés az előző évi mennyiségnél 8,4%-kal több, 36 ezer tonna volt.

Az előzetes adatok alapján a két legnagyobb területtel rendelkező zöldségféle közül a csemegekukorica és a zöldborsó terméseredményeit is negatívan befolyásolta a vetés után beköszöntő hideg időjárás, majd az azt követő forróság. Csemegekukoricából 393,9 ezer tonna lett a termésmennyiség. A zöldborsó betakarított területe növekedett, ugyanakkor a hőség miatt gyorsan öregedő állományból csak a 2021. évinél kevesebb, 82 ezer tonna termést tudtak betakarítani. Csökkent a paradicsom és a zöldpaprika termésmennyisége is, előbbi 154,6 ezer, utóbbi 84,2 ezer tonna volt.

Az elmúlt évben az állatbetegségek, a magas energia és takarmányárak, valamint a tömegtakarmány hiány komoly kihívást jelentettek az ágazatnak. A 2022. december 1-jei állapotokat tükröző adatok szerint a szarvasmarhák számának 2011-ben kezdődött növekedése 2022-ben megtorpant és csökkenésnek indult. Ettől függetlenül az elmúlt tizenkét évben a szarvasmarhák és ezen belül a

tehenek állománya több mint harmadával emelkedett. A szarvasmarhák száma 2022 decemberében 885 ezer volt, éves összevetésben 17 ezerrel (1,9%-kal) csökkent. A tehenállomány 418 ezerre csökkent (-2,2 ezer, -0,5%). A szarvasmarha vágás 2022-ben élősúlyban 11,5%-kal maradt el az egy évvel ezelőtől, az ágazat szempontjából meghatározó élőmarha export az előző évi szinten maradt. A tejtermelés mintegy háromnegyedét kitevő tejfelvásárlás 2022-ben 3,2%-kal csökkent.

A sertésállomány, ezen belül az anyakoca állomány is csökkent 2022-ben. A sertések száma 2022. december 1-jén 2,5 millió volt, amely 168 ezerrel (6,2%-kal) múlta alul az egy évvel ezelőtti egyedszámot, az anyakocák állománya 148 ezer volt 2022 decemberében, ami 2021-hez képest 9 ezerrel (5,8%-kal) csökkent. A sertésvágások élősúlya 2022-ben 531 ezer tonna volt, ebből az anyakoca 14,8 ezer tonna. A sertésvágás 7,6%-kal, az anyakoca vágás 24,9%-kal csökkent 2021 azonos időszakához képest.

A juhok száma 2022 decemberében 871,7 ezer volt, amely 2021-hez képest 15,3 ezerrel (1,7%-kal) volt kevesebb. Az ágazat megítélése szempontjából az anyajuh állomány a mérvadó, mivel a bárányok száma gyorsan változik. Az anyajuh állomány 2022 decemberében 693,3 ezer volt, ami 2021-hez képest 27,1 ezerrel (3,8%-kal) csökkent. A fő értékesítési csatornát jelentő élőjuh kivitel mennyisége 2022-ben 7,2%-kal csökkent.

A tyúkok száma 2022 decemberében 29,1 millió darab volt. A tojó állomány 2022-ben 8,75 millió volt (34,7%-kal kevesebb). A baromfivágások, elsősorban a madárinfluenza és a magas inputárak következtében 2022-ben élősúlyban 12,7%-kal csökkentek.

Az élelmiszeripar teljesítménye 2022-ben tovább emelkedett. Az összes értékesítés 2022-ben elérte a 6340 milliárd forintot, volumennövekedése pedig 5,4% volt. Ezen belül a belföldi értékesítés volumene 1,2%-kal nőtt, a közvetlen külpiazi értékesítés volumenének növekedési üteme 10,9% volt, vagyis 2022-ben az exportnak köszönhetően bővült az élelmiszeripar teljesítménye. Az emelkedő inputköltségek, valamint az infláció miatt csökkenő külső és belső kereslet következtében ugyanakkor az élelmiszeripar termelése az európai tendenciákkal összhangban, 2022 végén csökkenni kezdett.

Az élelmiszeripar 2022. évi teljesítményének növekedése széles bázisú volt, a 33 megfigyelt szakágazatból 18-ban bővült a termelési érték volumene. A termelési értékből való részesedés és a volumennövekedés együttes alakulásának hatására a növekedéshez leginkább az olaj-, az üdítőital-, ásványvíz- és hobbiállat-eledel gyártása, az egyéb élelmiszer és a készétel szakágazatok járultak hozzá. Ezzel szemben a baromfihús feldolgozása, tartósítása, a keményítő, keményítőtermék gyártása, a húsfeldolgozás-, tartósítás és a tartósított lisztesáru szakágazatok enyhén fékeztek a növekedést.

A mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek külkereskedelme évről évre nagymértékben növeli a nemzetgazdaság külkereskedelmi egyenlegét, ezért makrogazdasági jelentősége meghatározó. A rendkívüli körülmények ellenére az agrárexport növekedett 2022-ben, ami kedvezően befolyásolta az egész nemzetgazdaság külkereskedelmi teljesítményét. Az agrárexport 2022-ben 13,1 milliárd euró volt, 23,2%-kal meghaladta a 2021. évi értéket. Az agrárimport 9,7 milliárd euró az exportnál nagyobb mértékben, 36,7%-kal emelkedett 2021-hez képest, aminek köszönhetően 3,5%-kal

csökkent a külkereskedelmi többlet.

Végezetül szeretném megköszönni a magyar gazdák kitartó munkáját, hiszen ők azok, akik gondoskodnak róla, hogy mindennapi élelmiszer ellátásunk biztosítva legyen. A földeken keményen dolgozva időjárástól függetlenül gondoskodnak a termelésről. Összességében elmondható, hogy a Magyarországot érő külső rendkívüli hatások ellenére az agrárium teljesítménye és kibocsátása nő, amely hozzájárul a magyar gazdaság növekedéséhez és stabilitásához. Az elmúlt időszak következetes agrárpolitikájának köszönhetően látható, hogy most már a magyar agrárium erős lábakon áll és az olyan rendkívül vészterhes időszakban is, mint amilyen a tavalyi volt, messze biztosítani tudta a hazai élelmiszer szükségletet a feldolgozó ipar és a lakosság felé, sőt, még exportra is jutott.

A bizottság a törvényjavaslat részletes vitáját 2023. 10. 30. napján lezárta.